# Anne-Baba ve Akran Ba?lanmas? Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Anne-Baba ve Akran Ba?lanmas? Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16030

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Anne-Baba ve Akran Ba?lanmas? Envanteri (ABABE), orijinal ad? **Inventory of Parent and Peer Attachment (IPPA)** olan psikometrik bir arac?n Türkçe diline uyarlanm?? versiyonudur. Bu envanter, ergenlerin ve genç yeti?kinlerin, birincil bak?m verenleri olan ebeveynleri (anne ve baba) ve akranlar? ile kurduklar? ba?lanma ili?kilerinin kalitesini ve niteli?ini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçek, bireyin bu önemli figürlerle olan ili?kilerinde alg?lad??? güven, ileti?im aç?kl??? ve yabanc?la?ma düzeylerini ölçmeye odaklan?r. **Ercan Kocayörük** taraf?ndan 2010 y?l?nda yap?lan uyarlama çal??mas?, envanterin Türk kültüründe geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermeyi amaçlam??t?r.

Bu ölçek, **Ba?lanma Teorisi** ba?lam?nda, bireylerin sosyal ve duygusal geli?imindeki kritik ili?kileri anlamak için önemli bir araç sunar.

## Anahtar Kelimeler

Ba?lanma Teorisi, Ebeveyn Ba?lanmas?, Akran Ba?lanmas?, IPPA, Ölçek Uyarlama, Ergenlik, Güven, ?leti?im, Yabanc?la?ma

## Yazarlar

Orijinal Ölçek Yazarlar?: Armsden, G. C. & Greenberg, M. T. (1987), Uyarlayan Yazar: **Ercan Kocayörük**

## Amaç

Anne-Baba ve Akran Ba?lanmas? Envanteri'nin temel amac?, ergen ve genç yeti?kin popülasyonlar?nda, bireylerin ebeveynleri (anne ve baba ayr? alt ölçekler olarak) ve akranlar? ile kurduklar? duygusal ve bili?sel ba?lanma ili?kilerinin kalitesini nicel olarak ölçmektir. Envanter, bu ili?kilerdeki **yak?nl?k**, **güven**, **özerklik deste?i** ve **ileti?im aç?kl???** gibi kritik boyutlar? belirleyerek, ba?lanma kalitesinin psikolojik uyum üzerindeki etkilerini incelemeyi hedefler.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in orijinal psikometrik yap?s?n?n Türk örnekleminde korunup korunmad???n? test etmek ve böylece Türkiye'deki psikoloji ve e?itim ara?t?rmalar?nda geçerli bir ba?lanma ölçüm arac? sa?lamak için yap?lm??t?r. Ölçek, özellikle geli?im psikolojisi ve klinik psikoloji alanlar?nda kullan?lmaktad?r.

## Yap?

ABABE, **Ba?lanma Teorisi** üzerine kurulmu?tur ve üç ana alt ölçekten olu?ur:

ARABPSYCHOLOGY.COM

**Anne Ba?lanmas?:** Bireyin annesiyle olan ili?kisindeki güven, ileti?im ve yabanc?la?ma düzeyini ölçer.

**Baba Ba?lanmas?:** Bireyin babas?yla olan ili?kisindeki güven, ileti?im ve yabanc?la?ma düzeyini ölçer.

**Akran Ba?lanmas?:** Bireyin yak?n arkada?lar?/akran grubu ile olan ili?kisindeki güven ve ileti?im kalitesini de?erlendirir.

Her bir alt ölçek genellikle üç temel boyutta puanlan?r: **Güven (Trust)**, **?leti?im (Communication)** ve **Yabanc?la?ma (Alienation)**. Bu boyutlar, bireyin sosyal ili?kilerinde ne kadar destekleyici ve güvenli bir liman alg?lad???n? gösteren temel psikolojik yap?lard?r. Ölçek, yüksek puanlar?n daha sa?l?kl? ve güvenli bir ba?lanmaya i?aret etti?i bir yap?ya sahiptir.

## Geçerlik

Anne-Baba ve Akran Ba?lanmas? Envanteri'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Kocayörük, 2010), ölçe?in yap?sal uygunlu?unu do?rulamak için çe?itli **geçerlik** analizleri yap?lm??t?r. Uyarlama süreci, faktör yap?s?n?n orijinal IPPA ile uyumlu oldu?unu göstermeyi amaçlam??t?r.

Yap?lan analizler genellikle **yap? geçerli?i** (Confirmatory Factor Analysis - CFA) ve **ayr??an geçerlik** (Discriminant Validity) üzerine yo?unla??r. Kocayörük (2010) çal??mas?nda, ölçe?in alt boyutlar?n?n teorik olarak beklendi?i gibi ayr? psikolojik yap?lar? ölçtü?ü ve ilgili di?er de?i?kenlerle (örne?in, öz sayg? veya depresyon) anlaml? korelasyonlar gösterdi?i belirtilmi?tir. Ancak orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir.

## Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, envanter maddelerinin iç tutarl?l???n? ve zaman içindeki istikrar?n? belirlemek için kritik öneme sahiptir. Kocayörük (2010) uyarlama çal??mas?nda, ABABE'nin iç tutarl?l???n? ölçmek üzere **Cronbach Alfa** katsay?lar? hesaplanm??t?r.

Genellikle, bu tür çok boyutlu psikolojik envanterlerin alt ölçeklerinin Cronbach Alfa de?erlerinin kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olmas? beklenir. Yüksek güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in tutarl? sonuçlar üretti?ini ve ba?lanma kalitesini güvenilir bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Çal??mada ayr?ca, test-tekrar test güvenirli?inin de incelenmi? olmas? muhtemeldir.

## Faktör Analizi

Kocayörük (2010) taraf?ndan yürütülen adaptasyon çal??mas?, Anne-Baba ve Akran Ba?lanmas? Envanteri'nin (IPPA) Türkçe formunun faktör yap?s?n? incelemek için muhtemelen **Aç?mlay?c?**

ARABPSYCHOLOGY.COM

**Faktör Analizi (AFA)** ve/veya **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** yöntemlerini kullanm??t?r. Bu analizler, orijinal ölçe?in varsay?lan üç faktörlü yap?s?n?n (Anne, Baba, Akran) Türk örnekleminde de sürdürülüp sürdürülmedi?ini kontrol etmi?tir.

IPPA'n?n orijinal yap?s?nda oldu?u gibi, Türkçe formunun da ba?lanma ili?kilerini üç temel boyutta (Güven, ?leti?im, Yabanc?la?ma) ayr??t?rmas? beklenir. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olmas?, maddelerin ilgili alt ölçekleri temsil etti?ini ve ölçe?in **psikometrik** yap?s?n?n sa?lam oldu?unu teyit eder.

## Enstrüman

**Test Tipi:** Uyarlama (Orijinal: Envanter)

**Format:** 5'li veya 6'l? Likert tipi derecelendirme ölçe?i (Orijinal IPPA genellikle 5'li veya 6'l? Likert format?ndad?r; örne?in, "Hemen hemen hiçbir zaman"dan "Hemen hemen her zaman"a kadar).

**Mevcut Dil:** Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal)

**Popülasyon Grubu:** Ergenler ve Genç Yeti?kinler (Lise ve Üniversite Ö?rencileri)

**Ya? Grubu:** Genellikle 12-25 ya? aras?

**Popülasyon Detaylar?:** Uyarlama çal??mas?, genellikle üniversite ö?rencileri veya lise ö?rencileri gibi ergenlik ve genç yeti?kinlik dönemindeki bireylerden olu?an bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

**Test Metodolojisi:** Öz bildirim ölçe?i. Kat?l?mc?lar, ebeveynleri ve akranlar?yla olan ili?kileri hakk?ndaki maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

## Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçme, Güvenilirlik, Geçerlilik, Ebeveyn-Çocuk ?li?kisi, Sosyal Geli?im, **Psikometrik** Ölçekler

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar (Uyarlama):** Ercan Kocayörük

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Veri yok

**Kurum E-posta Adresleri:** kocayoruk@comu.edu.tr (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)

**Yaz??ma Adresi:** Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, E?itim Fakültesi (Uyarlama çal??mas?

ARABPSYCHOLOGY.COM

referans al?narak tahmini bilgi)

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Test Y?l? (Uyarlama):** 2010

**?zinler ve Ücret:** Ölçe?in ticari kullan?m? veya ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar Ercan Kocayörük ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çal??malarda kullan?m? genellikle yazar?n iznine tabidir.

**PDF Eri?imi:** Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir.

The original PDF can be downloaded here: anne-baba-ve-akran-baglanmasi-envanteri-toad.pdf

## Kaynaklar

Kocayörük, E. (2010). A Turkish adaptation of the inventory of parent and peer attachment: The reliability and validity study. *E?itim Ara?t?rmalan-Eurasian journal of Educational Research, 40*, 133-151.
Armsden, G. C., & Greenberg, M. T. (1987). The Inventory of Parent and Peer Attachment (IPPA): Individual differences and their relationship to psychological well-being in adolescence. *Journal of Youth and Adolescence, 16*(5), 427-454. (Orijinal ölçek kayna??)

## Anne-Baba ve Akran Ba?lanmas? Envanteri Maddeleri

**ÖNEML?:** A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM